

*Egeret vajúdtak a hegyek.
De vajúdtak-e egyáltalán?*

Megállapodás a devizahitelekről. Ez lenne (ez lehet) a megoldás?

„Egeret”, ráadásul csúnya kis egeret vajúdtak (ha ugyan ezt vajúdásnak lehet nevezni) a „hegyek”. Vajúdás helyett inkább *mutyinak* nevezném. A torz egeret ajándékba akarják adni azoknak, akiknek segítségre lenne szükségük. Egy újabb tévút tanúi vagyunk.

2011. május 30-án a kormány és a Bankszövetség öt pontból álló megállapodást írt alá. Szövegét mind a mai napig nem találom, a sajtóbeli ismertetések sem tartalmazzák minden szükséges részletet. Ez is oka lehet – persze nyilván nem ez a fő oka – az elemzők tartózkodásának és az érdemi kritika eddigi elmaradásának. Pedig ennek éppen most lenne itt az ideje, hiszen a megállapodás jelen formájában nem képes azt nyújtani a bajba jutottaknak, amit meg lehetne és kellene tenni érdekükben. Azért hogy elkerüljük a társadalom és a gazdaság megroppanását. Meg kellene és lehetne szüntetni a jogellenes, lehúzáson alapuló gyakorlatot, tisztességes alapokra kellene visszahelyezni a devizahitel-szerződéseket. El kellene számolni a devizahitelezéssel.

Orbán Viktor. Vajon ki a nagy gazdaságpolitikus?

A lovakat lelövük, ugye? A devizahitelek „megsegítése”

Az MTI híre szerint a paktum a *devizahitelek megsegítéséről* szólna, holott a *lakásárverések* újraindítását is magában foglalja. Erről abszurdum azt mondani, hogy ez segítség lenne az adósoknak. Nem is szólva arról, hogy az árveréseket eddig ugyan tiltotta a kormány, de azok a hírek szerint mégsem álltak le.

Még az *árfolyamok stabilizálása* sem jelent érdemi segítséget: két évre ugyan enyhülnek a terhek, de az árfolyam-különbözetből adódó különbséget ráterhelik az ingatlanra. Két év után nem lehet 15 százaléknál nagyobb árfolyamemelést érvényesíteni, a különbözetet viszont elszámolják: ennyivel meghosszabbodik a törlesztési idő. (Így lesz **örökhitel**.) Az ingatlanpiacot elvileg védi, hogy – ha egyáltalán betartják a megállapodást (ld. árverési moratórium) – csak az ingatlanok egy bizonyos hányadánál lehetne árverést tartani. Ugyanakkor az állam elkezd lakásokat építeni azoknak, akik otthonukat elveszítik, ami viszont a kínálat jelentős növelésén keresztül leértékeli az ingatlanokat. Stb.

A devizahitelek árfolyamainak stabilizálása a forint leértékelését valószínűsíti

Ha a forintot – mondjuk – 10 százalékkal leértékelik, *minden* ennyivel kevesebbet ér az országban. A leértékelési vágyak ugyanakkor nagyon nyomósnak látszó részérdekerek szintjén kitapinthatóak, ismert személyek lobbiznak is érdekében. (Ld. később.) A forint „nagyobb” leértékelésének az szabott némileg határt, hogy nem lett volna gusztusos a devizahitelekkel ezt megtenni. A két évre szóló stabilizálás a hitelek elszámolásaiban okafogyottá teszi ezt az érvet, még erőteljesebb spekulációs árfolyammozgásokra készülhetünk. Ez nyilván nem tesz jót a gazdaságnak, de jót tehet egyes „vállalkozásainak”.

A mutyizók megegyezése. Az érintettek bevonása és a helyzet feltárása nélkül

Nem is lehetett jobbat várni, hiszen egy rendkívül súlyos társadalmi-gazdasági problémában olyan két fél jutott megállapodásra, akik eddigi egymásközi mutyizásukkal idézték elő a helyzetet. Nem vonták be az érintetteket, a devizahitelesek és nem tárták fel a helyzet összetevőit. Hogy ez így alakult, az kizárólag a kormány felelőssége, az is, hogy nincs tisztában a megoldatlanság várható következményeivel és még mindig a szőnyeg alá akarja söpörni azt, ami az ő asszisztenciájával jött létre. Ezzel a látszat-megállapodással korábbi durva jogsértések veszhetnek a múlt kódébe.

Az a hibás, akit közösen átverték? Akit ilyen helyzetbe hoztak?

A nagyjából egymillió devizahiteles nehézségeiért, egzisztenciájuk megrendüléséért „könnyelműségüket” szokták hibáztatni: jobban meggondolhatták volna, képesek-e törleszteni a hitelt. Azért is: miért írták alá a rossz feltételeket?

Amiről nem szoktak beszélni: a kormány és intézményei szerepe és felelőssége

Arról nem szoktak beszélni, hogy – a gazdasági kormányzás teljesítményével összhangban – mennyire előnytelenül változtak meg a lakosság életfeltételei: sokan előre nem láthatóan munkanélküliek lettek, jövedelmük nem emelkedett megfelelően, elvették a tizenharmadik havi bért és nyugdíjat, rájuk szabadították a közüzemi díjak ugrásszerű emelkedését, spekulációk indultak a forint ellen belföldről és külföldről. Felemelték az áfát, az élelmiszereknél és a háztartási energiánál 12 százalékról 25-re. Az EU-hoz újonnan csatlakozott országok közül Magyarország nyújtotta a leggyengébb teljesítményt, ami a gazdaságirányítás gyengeségeire, koncepciótlanságára vezethető vissza.

Arra sem számíthattak a hitelfelvevők, hogy míg az EU-ban 1 százalék körüli a kamat, nálunk a devizahiteleknél 3–5 százalék. (Ha lehet hinni a banki hírforrásnak: e magas kamat a magyar kormány kérését tükrözi: állítólag így akarta útját állni a még nagyobb hitelfelvételeknek. Ilyen kérést konkrétan az egyvel korábbi miniszterelnökkel kapcsolatban lehet hallani.) Tehet-e a lakosság arról, hogy az áfa emelésével megdrágították a fogyasztását és csökkentették visszafizetési képességeit?

Miért alakítottak ki olyan viszonyokat, amelyek mellett devizahitelezésre egyáltalán szükség lehetett? Az euró alapú hitelek még mindig olcsóbbak, mint a forint alapúak.

A fiktív (!) devizahitelezés gondolata az energia-árképlet fejőgép szerepéből ered

Hogyan tehetne a hitelfelvevő arról, hogy a kormány *hibás árképleteket* használ az *energiánál*, ami – ha betartják, akkor is, ha nem, még inkább – az átlagosnál kétszer-háromszor nagyobb áremelkedéshez vezet. (Itt viszont legalább deviza-kifizetésekre kerül sor.) Ezekben az árképletekben a valutaárfolyam alakulása meghatározó szerepet játszik, pedig energiafelhasználásunk egy része hazai forrásból származik, másik (nagyobb) része Oroszországból jön, középtávú szerződéses áron. A devizahitelezés ezekből a torz árképletekből következik, noha ennek lényegileg nincs köze a devizához, nincs is devizamozgás.

Hogyan lehet devizaalapú az a hitelezés, aminél nincs jelen a deviza, azt csak vetítési (tehernövelési) alapként használják? Annyira nem devizaalapú a hitel, hogy ha valaki tartozik – mondjuk – 20 ezer euróval, akkor hiába rendelkezik ezzel az összeggel euróban, nem fogadják el. Csak ha átválthatják forintra – az általuk meghatározott előnytelen vételi árfolyamon.

Ezt a súlyos hiányosságot is besöprik a szőnyeg alá, úgy tesznek, mintha valódi devizahitelezés lett volna. Az öt pont között ugyanis megjelenik a devizahitelezés újraindítása. Ez azonban igazi devizahitelezés lehet csak, hiszen csak azok vehetnek fel ilyen hitelt, akik rendszeresen devizában kapják a fizetésüket.

A Bajnai-kormány ingatlanadója. Szándékosság vagy dilettantizmus?

Mostanában sokat beszélnek a Bajnai-kormány szakmaiságáról és halk kormányzásáról. Nyilván úgy gondolják, hogy ennyire rövid az emlékezet. Azt biztosan sokan nem felejtették el, hogy a Bajnai-kormány idején talán szándékosan akarták százezrek hiteleit bedönteni és ingatlanjaikat olcsón megszerezhetővé tenni. Hiszen ebben a kétségbeesítő helyzetben, amikor a törlesztés is kérdéses, ingatlanadót akartak bevezetni és azzal „érveltek”: kisebb lakásban is lehet élni, cseréljék el. Lehet persze, hogy ez csak dilettantizmus, de ennek a képtelenségnek nagy szerepe volt abban, hogy a Fidesz kétharmadot ért el. Következésképpen abban is, hogy ma így folynak (folyhatnak) a dolgok.

A bankok megregulázása érdekében Bajnaiék tenni akartak valamit. Etikai kódexszel a kezükben udvarolták körül a bankokat. Pedig egy piacgazdaságban a kormány feladata a monopolhelyzetekkel való visszaélés megakadályozása, illetve megtorlása. A kormánynak szabályoznia kell e cégek tevékenységét, amire elvárható színvonalon két évtized alatt sem került sor. A szabályozást különben rendeletekkel és nem etikai kódexszel kell megoldani.

Medgyessy Péter közgazdásztól Róna Péter jogászig: a forintleértékelés magasztalása

Medgyessy Péternek is jó a véleménye önmagáról. Pedig ő volt a forintleértékelés élharcosa, folyamatos követelője. Holott a szakma szerint a valutaleértékelésnek rengeteg

negatívuma van. Ennek ellenére *Róna Péter* jogász, aki közgazdásznak nevezeti magát, azért szerette volna a devizahiteleket forinthitelekké átalakítani, hogy *nagyon* le lehessen értékelni a forintot. A leértékelés réme ma a korábbinál inkább fenyeget.

Az MNB szakmaisága és feladatainak ellátása

Hasonlóképpen beszélni szoktak egy bizonyos rádióban a Magyar Nemzeti Bank elnökének félelmetes szakmaiságáról is. Soha nem emlékeznek viszont arra, hogy *Simor András* szüntette meg az árfolyam-ingadozási sávokat, aminek szélein a bank köteles volt közbelépni. Hiába volt később több tízmilliárdnyi devizája, az MNB nem lépett fel a spekuláció ellen. Fő feladatát, a forint stabilitását másként sem szavatolta: nem látható, tesz-e valamit az infláció ellen.

Mire szolgál a kamat, ha van még több tucatszámú költségtényező? Mit csinál a PSZÁF?

Mit tehetett a hitelfeltevő arról, hogy a *kamaton kívül* (ami a pénzügyi törvény szerint a bank költségeinek a fedezete) állítólag még 49 jogcímen kell különböző költségeket fizetnie, amelyeket az árfolyamtól függetlenül a bank szabadon emelhet? Mi tett az állam, pontosabban a kormány és annak intézménye, a PSZÁF, amikor ilyen szerződésekkel megkeresték? Mikor lépett fel a PSZÁF az ellen, hogy az ingatlanokat legalább negyven százalékkal alulértékelik? Mit tesz a hazai jogász szakma azért, hogy ne lehessen ötvenmilliós ingatlanokat akár tízmillióért elkótyavetyélni?

Tehet-e az állampolgár arról, hogy a kormány bankadót vezetett be, amit a jelek szerint szabadon át lehet hárítani a már megkárosított ügyfelekre? Tehet-e arról, hogy azt a jogtalan extraprofitot, amit a bankok a devizahitelezésen elérnek, csak részben kell visszaadni és nem azok kapják vissza, akiket ezzel megkopasztottak? Tudja-e a kormány mekkora ez a jogosulatlan extraprofit? Megfelel-e a valóságnak, miszerint évi 1400 milliárdról lenne szó?

Káosz és megoldás

A devizahitelezés körüli káosz akkora, hogy a devizahitelesek a *károk megosztását* kérik. Holott a *haszon megosztását* kellene elérniük, kár ugyanis nincs. A tisztességtelen hasznot visszamenőleg vissza kellene a hitelfeltevők számláira fizetni. A szerződéseknél vissza kell állítani az eredeti helyzetet. Amennyiben az állam/kormány hibájából keletkezett szörnyű élethelyzetek rendbetétele költségvetési eszközöket is igényelne, ennek elsőbbséget kellene kapnia. Nem újabb házakat kellene építeni, a meglévő ingatlanulajdonokat kellene megmenteni. Ha ez mégsem sikerülne, a rengeteg üresen álló vidéki ingatlant kellene „benépesíteni”. Mindehhez olyan gazdaságpolitika kell, ami hatékonyságával és nem az emberek további sarcolásával akarja az államadósságot csökkenteni. Az államadósságot önmagában egyébként nem lehet csökkenteni, ha nem akarjuk bedönteni a lakosságot, a vállalatokat és az önkormányzatokat, a csökkentéseket össze kell hangolni.

Budapest, 2011. június 5.

Dr. Szabadi Béla

Forrás: honlap
<http://szabadibela.hu/>